

Дата: 02/03/2024

Клас: 8 клас

Предмет: Історія України

Завдання:

• Вивчити тему „Погід蒙古в на
поміж ханом Каганом та Русь-Україну”.

ст. 114-115.

• Відповісти на запитання на ст. 115

N 1, 2, 3.

Відчуття минулого.

Із «Літопису Ібн-ал-Сіра» про похід полководців Чингісхана-Джебе й Субудая в Європу (1223 рік)

«Захопивши країну кипчаків [половців], монголи в 620 (1223) році пішли походом проти руських. Останні з'єдналися, щоб дати бій, з кипчаками... Монголи відступали, були переслідувані ворогом протягом дванадцяти днів, поки раптом не напали на руських і кипчаків... Це був один із найзавзятіших боїв. Кипчаки і руські зазнали поразки; під час безладної втечі вони здебільшого були порубані. Ті, які врятувались, дісталися до Русі в самому нещасному вигляді. Монголи по їхніх слідах вдерлися туди, руйнуючи все, що було на їхньому шляху».

Картина Дмитра Зябкіна
«Битва на Калці»

1. Про яку битву йдеться в документі? Чому руси й половці зазнали поразки?

2. Похід монголів на чолі із ханом Батиєм на Русь-Україну.

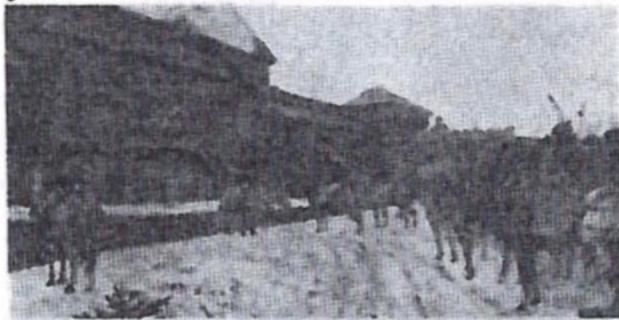
Після смерті Чингісхана в 1227 році його спадкоємці почали готовувати завойовницький похід на Захід. Очолив його хан Батий (Бату). Основу монгольського війська складала важка кіннота. Воно мало металльні й стінобитні машини, які запозичили в китайців.

Перший удар монголів припав на князівства Північно-Східної Русі. Упродовж 1237–1238 років Батиєва орда спустошила землі Рязанського та Володимиро-Сузальського князівств. Після цього монгольське військо повернуло на південь. На шляху до половецького степу їм відчайдушний спротив чинили мешканці невеликого міста Козельськ, що в Чернігівському князівстві. Його монголи назвали «злим містом», а всіх жителів винищили. Упродовж року кочовики перебували у степу, відпочиваючи і підгодовуючи коней.

Монгольське військо.
Реконструкція

По тому, в 1239 році монголи рушили на князівства Південно-Західної Русі. Вони дощенту спустошили Переяславську і Чернігівську землі. Восени 1240 року оточили Київ. Обороною міста керував хоробрий і вмілий воєначальник — тисяцький Дмитро. Головний удар по місту Батий завдав з півдня. Він припав на Лядські ворота. Монгольські тарани бухали в браму та стіни, аж поки завойовники не вдерлися в місто. Під ударами стінобитних машин не витримали і завалилися стіни Десятинної церкви, поховані під уламками останніх захисників. Столиця Київської держави була захоплена,

Картина Василя Максимова «Татари-монголи під стінами Володимира»

як свідчить літопис, 6 грудня. Наступного, 1241 року монголи розорили галицько-волинські землі. Тут їм вчинили опір жителі міст-замків Данилів і Крем'янець. Відступивши від неприступних фортець, Батий змінив тактику. Він розділив свою армію на кілька загонів, які розійшлися по землях Галичини і

Волині, знищуючи все на своєму шляху. Запеклими були битви за міста Володимир, Звенигород, Галич, Ізяслав. Добре укріплений столиці Галицько-Волинського князівства Холму та гірським фортецям вдалося відбити напади монголів. Далі вони рушили до Польщі та Угорщини.

1. Назвіть причини успішних загарбницьких походів монгольського війська.
2. Які землі розорили монголи в 1237–1238 роках?
3. Коли монголи захопили Південно-Західну Русь?

Відчути писуного.

Із «Никонівського літопису» про оборону Києва від монголів

«У тому ж році [1240] прийшов Батий до міста Києва з величезною кількістю воїнів і оточив місто. І неможливо було нікому з міста вийти, ні в місто ввійти.

І не можна було чути в місті один одного від скрипіння возів, від звуків труб, від іржання стад кінських, від крику та галасу вся земля була переповнена монголами. Багато колод било [у стіни] безперестанно, а городяни мужньо боронилися, і багато було мертвих, і лилася кров, як вода».

1. Поміркуйте, чому монголам вдалося захопити Київ.

Картина Сергія Позняка «Штурм Києва Батиєм. Грудень 1240»